

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرزندخواندگی

تالیف:

فرهیمه بخشی

انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

سرشناسه: بخشی، فهیمه، ۱۳۶۴-

عنوان و نام پدیدآور: فرزندخواندگی / تالیف فهیمه بخشی.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۸۹ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۴-۵۹۰-۰

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: فرزندخواندگی

موضوع: Adoption

موضوع: فرزندخواندگی -- قوانین و مقررات - ایران

موضوع: Adoption -- Law and legislation -- Iran

موضوع: کودک - سرپرستی

موضوع: Child rearing

رده بندی کنگره: HV۸۷۵

رده بندی دیویی: ۳۶۲/۷۳۴

شماره کتابشناسی ملی: ۹۲۲۶۱۶۱

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

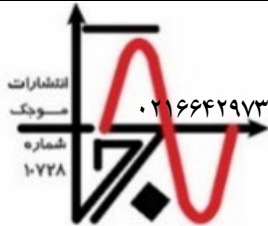
انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

واتساپ: ۰۹۳۶۳۰۳۱۲۵۸ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز پخش: ۰۲۶۳۲۷۰۵۳۱۸ - ۰۲۶۳۲۷۰۲۶۵۹ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳ - ۰۲۱۶۶۴۲۹۷۳۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir اینستاگرام: mojakpublication

عنوان: فرزندخواندگی

تالیف: فهیمه بخشی

مشخصات ظاهری: ۸۹ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۲، تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۱۷۱۰۰۰۰ ریال، شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۴-۵۹۰-۰

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات موجک محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق

چاپ و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و ... را ندارد. متخلفین به موجب

بند ۵ ماده قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

پیش گفتار..... ۹

فصل اول: کلیات ۱۱

۱-۱ مقدمه ۱۱

۲-۱ تشریح موضوع کتاب ۱۲

۳-۱ اهمیت موضوع ۱۲

فصل دوم: مفاهیم مرتبط با فرزندخواندگی ۱۵

۱-۲ تعریف کودک صغیر و اقسام صغیر ۱۵

۲-۲ صغیر غیر ممیز ۱۶

۳-۲ صغیر ممیز ۱۶

۴-۲ تعریف کودک بدون سرپرست ۱۷

۵-۲ تعریف سرپرست ۱۷

۶-۲ مفهوم فرزندخواندگی ۱۸

۷-۲ مفهوم کودکان بدون سرپرست و بدسرپرست ۱۹

۸-۲ تعریف ولایت ۲۰

۹-۲ ولایت کودکان بدون سرپرست و بدسرپرست ۲۱

۱۰-۲ تعریف حضانت ۲۱

فصل سوم: تاریخچه حمایت از کودکان بدون سرپرست ۲۳

- ۱-۳ سابقه در جهان ۲۳
- ۲-۳ سابقه در کنوانسیون حقوق کودک و اسناد بین المللی ۲۴
- ۳-۳ سابقه حمایت از بی سرپرستان قبل از اسلام ۲۶
- ۴-۳ سابقه حمایت از بی سرپرستان ایران قبل از اسلام ۲۸
- ۵-۳ سابقه حمایت از بی سرپرستان بعد اسلام ۲۸
- ۶-۳ سابقه حمایت از بی سرپرستان ایران بعد اسلام ۳۴
- ۷-۳ سابقه حمایت از بی سرپرستان در حقوق داخلی معاصر ایران ۳۶

فصل چهارم: دیدگاه قوانین فرزندخواندگی ۳۹

- ۱-۴ دیدگاه قانون سابق ۳۹
- ۲-۴ دیدگاه قانون جدید ۴۰
- ۱-۲-۴ شرایط سنی ۴۰
- ۲-۲-۴ بدون سرپرست بودن ۴۱
- ۳-۲-۴ سرپرستی برای دوره آزمایشی ۴۴
- ۴-۲-۴ برخی از مشکلات قانون جدید ۴۶

فصل پنجم: بررسی قوانین جدید فرزندخوانده ۴۹

- ۱-۵ حضانت فرزندخوانده ۴۹
- ۲-۵ ارث فرزندخوانده ۵۲
- ۱-۲-۵ دیدگاه آیات قرآن در باب ارث فرزندخوانده ۵۲
- ۲-۲-۵ بررسی و شناخت آثار ارث فرزندخوانده ۵۳
- ۳-۵ ازدواج با فرزندخوانده ۵۶
- ۱-۳-۵ تقریر و بیان استدلال ۵۷
- ۲-۳-۵ بررسی و نقد استدلال ۵۷
- ۳-۳-۵ راه‌های ایجاد محرمیت بین فرزندخوانده و زوجین در فقه و حقوق ۵۹

- ۴-۵ حرمت نکاح از دیدگاه قانون سابق ۶۲
- ۵-۵ حرمت نکاح با توجه به تبصره ۱ ماده ۲۶ قانون جدید ۶۴
- ۶-۵ اثر حکم سرپرستی در رابطه با ازدواج فرزندخوانده ۶۷

فصل ششم: مسائل مربوط به فرزندخواندگی ۶۹

- ۱-۶ نفقه فرزندخوانده ۶۹
- ۱-۱-۶ دیدگاه فقها در ارتباط با نفقه فرزندخوانده ۶۹
- ۲-۱-۶ دیدگاه حقوق موضوعه در ارتباط با نفقه فرزندخوانده ۷۰
- ۲-۶ تسری نام خانوادگی ۷۱
- ۳-۶ ولایت کودکان بدون سرپرست ۷۳
- ۴-۶ ولایت کودکان بد سرپرست ۷۴
- ۵-۶ مسائل قابل بررسی در مورد فرزندخوانده ۷۶
- ۱-۵-۶ تاثیرات مثبت و منفی فرزندخواندگی در سلامت خانواده و اجتماع ۷۶
- ۲-۵-۶ تعهدات دستگاه‌های اجرایی دولت در برابر حقوق کودکان بدون سرپرست و بدسرپرست ۷۷
- ۳-۵-۶ تفکیک ناصحیح موضوع سرپرستی (کفالت) در قرآن با فرزندخواندگی در ایران ۸۱

فصل هفتم: نتیجه گیری ۸۳

منابع و ماخذ ۸۷

پیش‌گفتار

فرزندخواندگی نهادی فقهی - حقوقی است که طبق آن رابطه خاصی میان فرزندخوانده، پدرخوانده و مادرخوانده بوجود می‌آید، این موضوع در مدت تاریخ سابقه‌ای نسبتاً طولانی دارد و در دوره‌های مختلف با اهداف گوناگون و اشکال متفاوت مورد توجه قرار گرفته است.

در این زمینه بررسی آیات قرآن ما را متوجه خواهد ساخت همچنانکه در دین مبین اسلام مشروعیتی برای فرزندخواندگی قابل تصور نبوده است و در دین اسلام محلی از اعراب ندارد و احکام منوط به این امر هرچند در صدر اسلام مورد پذیرش جامعه بوده گرچه، با ظهور اسلام این رابطه و احکام رفع شده و جایگاه خود را در جامعه اسلامی از دست داده است.

وجود فرزند، یکی از نیازهای ضروری در هر خانواده است تا حضور فرزند به کانون آن خانواده گرما ببخشد. گاه این موضوع آنچنان در خانواده‌ها ضرورت پیدا می‌کند که خانواده‌هایی که به دلایل مختلف از داشتن فرزند محروم هستند، در صدد چاره بر می‌آیند. در چنین شرایطی موضوع فرزندخواندگی مطرح می‌شود.

موضوع دیگر آنکه کودکان بدپرست و یا بدون سرپرست نیز نیاز ضروری و مبرم دارند که گرمای وجود خانواده را حس کنند. به همین جهت با پشتیبانی و حمایت درست و قانونی این دو گروه قادر به تشکیل خانواده‌ای گرم، کامل و صمیمی خواهند بود تا نیازها و احتیاجات دو طرف مرتفع گردد. در همین راستا، به منظور پشتیبانی از کودکان بد پرپرست و بدون سرپرست، قوانینی توسط قانونگذار به تصویب رسیده است. همان گونه که بعد از سال‌ها نقص در قوانین، «قانون حمایت از کودکان بدون سرپرست و بد پرپرست» در سال ۹۲ به منظور پشتیبانی از این قشر تصویب شد.

تلاش مولف در این کتاب بر آن بوده است که با توصیف و تحلیل به مفاهیمی از جمله وارث، حضانت، نفقه و نکاح در قانون جدید پرداخته شود. با مدنظر قرار دادن نتایج حاصل از این کتاب، امکان رفع بسیاری از شبهات موجود در این زمینه وجود خواهد داشت.

شیوه سازماندهی کتاب حاضر به صورت زیر می‌باشد.

فصل اول: کلیات

فصل دوم: مفاهیم مرتبط با فرزندخواندگی

فصل سوم: تاریخچه حمایت از کودکان بدون سرپرست

فصل چهارم: دیدگاه قوانین فرزندخواندگی

فصل پنجم: بررسی قوانین جدید فرزندخوانده

فصل ششم: مسائل مربوط به فرزندخواندگی

فصل هفتم: نتیجه‌گیری

در پایان، بر خود لازم می‌دانم که از همه عزیزان و بزرگوارانی که در مراحل گوناگون آماده‌سازی این کتاب من را یاری نموده‌اند، صمیمانه تقدیر و تشکر نمایم.

فهیمة بخشی

تابستان ۱۴۰۲

Adoption

Fahime Bakhshi

فرزندخواندگی نهادی فقهی - حقوقی است که طبق آن رابطه خاصی میان فرزندخوانده، پدرخوانده و مادرخوانده بوجود می‌آید، این موضوع در مدت تاریخ سابقه‌ای نسبتاً طولانی دارد و در دوره‌های مختلف با اهداف گوناگون و اشکال متفاوت مورد توجه قرار گرفته است. در این زمینه بررسی آیات قرآن ما را متوجه خواهد ساخت همچنانکه در دین مبین اسلام مشروعیتی برای فرزندخواندگی قابل تصور نبوده است و در دین اسلام محلی از اعراب ندارد و احکام منوط به این امر هر چند در صدر اسلام مورد پذیرش جامعه بوده گرچه، با ظهور اسلام این رابطه و احکام رفع شده و جایگاه خود را در جامعه اسلامی از دست داده است. وجود فرزند، یکی از نیازهای ضروری در هر خانواده است تا حضور فرزند به کانون آن خانواده گرما ببخشد. گاه این موضوع آنچنان در خانواده‌ها ضرورت پیدا می‌کند که خانواده‌ایی که به دلایل مختلف از داشتن فرزند محروم هستند، درصدد چاره بر می‌آیند. در چنین شرایطی موضوع فرزندخواندگی مطرح می‌شود.

موضوع دیگر آنکه کودکان بدپرست و یا بدون سرپرست نیز نیاز ضروری و مبرم دارند که گرمای وجود خانواده را حس کنند. به همین جهت با پشتیبانی و حمایت درست و قانونی این دو گروه قادر به تشکیل خانواده‌ای گرم، کامل و صمیمی خواهند بود تا نیازها و احتیاجات دو طرف مرتفع گردد. در همین راستا، به منظور پشتیبانی از کودکان بد سرپرست و بدون سرپرست، قوانینی توسط قانونگذار به تصویب رسیده است. همان گونه که بعد از سال‌ها نقص در قوانین، «قانون حمایت از کودکان بدون سرپرست و بد سرپرست» در سال ۹۲ به منظور پشتیبانی از این قشر تصویب شد.